De Heraut

VAN DE

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* N°. 124).

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseeren aan de **REDACTIE**, Abonnementen en Advertentiën aan de **ADMINISTRATIE** van **De Heraut**, Warmoesstraat 106, Amsterdam.
Inzendingen die later dan Donderdag 's namiddags te 12 ure worden ontvangen kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Zondag 6 November 1887. N°. 515.

Abonnementsprijs: franco aan huis, per drie maanden **ƒ 1.20.** Afzonderlijke nummers aan het Bureel **10** Cent.
Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaren, Postdirecteuren enz. en aan het Bureel, Warmoesstraat **106**, te Amsterdam.
Advertentiën: van **1** tot **6** regels **90** Cent; voor elken regel meer **15** Cent.
Aanvragen en vermelding van liefdegaven en Verslagen van Vereenigingen **10** Ct. per regel.

De naam Christus.

TWAALFDE ZONDAGSAFDEELING.

VII.

> Doch de HEERE heeft onzer aller ongerechtigheid op hem doen aanloopen.
>
> Jes. 53:6.

Komen we thans tot het Priesterschap van den Christus zelven. Sedert Adam in het paradijs viel, was er geen priester die voor God bestaan kon op aarde geweest. Immers niet alleen de offerande die op het altaar komt, maar ook de priester die het offer toewijdt, moet smetteloos rein en heilig zijn, of de offerande die God eeren wil, krenkt en beleedigt den Almachtige.

Zoo nu stond Adam in het paradijs. Hij was een onzondig priester en had een nog onzondige offerande te offeren. Maar toen hij viel, was dit uit. Hij als priester was onrein van hart, van lippen en van hand geworden, en de offerande die hem te brengen overbleef, was bezoedeld. Alle poging daarna aangewend, om toch te offeren, liep dan ook teniet. In Melchizedek was dit verdorrend priesterschap het laatst gezien, en, eerst toen God Aäron riep, kwam er weer een priesterschap van aannemelijke gestalte. Edoch slechts in beeld, niet wezenlijk; wel den schijn en de schaduw dragende, maar niet de zaak zelve. Een dier, omdat het buiten zonde ligt, kwam voor den zondigen mensch instee, en de priester, die zondaar en die *on*heilig was, wierd ceremonieel Levietisch geheiligd.

Van het paradijs tot Golgotha is het priesterschap dus slechts in gebrekkigen, schaduwachtigen vorm gezien, en eerst op Golgotha is het weer uitgekomen. Dit worde echter niet zóo verstaan, alsof in de eeuwen die daartusschen liggen het priesterschap braak had gelegen, en alsof Christus het pas in de volheid des tijds ontvangen had. Dit is zoo *niet*. Hij was reeds van eeuwigheid van God *verordineerd en met den Heiligen Geest gezalfd*, niet enkel tot onzen hoogsten Profeet, maar ook tot onzen éenigen *Hoogepriester*, en al wat door de patriarchen of Aäron en de zijnen in het priesterschap verricht is, hing van den aanvang af aan dit éene priesterschap van Jezus. Zoodra Adam viel en dus als priester ontpriesterd wierd, trad de Middelaar als priester voor hem in de plaats. Ook reeds in het paradijs is noch Adam noch Eva behouden, dan eeniglijk door het geloof in dit van hén *af*geschovene en op den Middelaar overgebrachte priesterschap.

———

Is dit helder ingezien, dan verstaat men tevens dat Christus niet Aärons maar Melchizedeks priesterschap bezat. Bedenkt toch wel, dat, wie het anders vat en Christus in het pas later ingestelde Aäronietisch priesterschap laat intreden, voor de gelooviven die van het paradijs tot op Aäron geleeid hebben, een anderen weg ter zaligheid ontsluit die buiten Christus omgaat.

Is daarentegen de Middelaar de van God verordineerde en met den Heiligen Geest gezalfde priester reeds *in het paradijs*, dan spreekt het vanzelf dat hij niet anders dan dát priesterschap kon bezitten dat in Melchizedek nabloeide; en dat hij Aärons priesterschap, wel verre van het over te nemen en te bestendigen, *afscharte en tot zijn einde bracht*. Als Christus zoo gedurig er van spreekt, dat hij „*de waarheid* is", dat wij „de waarheid moeten doen", dat hij „Koning in het rijk *der waarheid* is" en wat dies meer zij, dan moet ge dit nooit wijsgeerig verstaan, maar moet dit verklaard uit de tegenstelling met de *schaduwen* en *ceremonien*. De dienst der *schaduwen* was het omgekeerde van de *waarheid*, en slechts het afgietsel, de schijn er van. En de Middelaar die thans kwam, om die schaduwen af te schaffen en te vervullen, was dus in tegenstelling met dien ijdelen schijn en die afbeeldende schaduw *de waarheid zelve* der dingen.

Aärons priesterschap is nooit anders dan een schilderij aan den wand geweest, en toen nu de echte priester, wiens beeld dat schilderij uitdrukte, zelf kwam, had dus heel Israel zich terstond van het schilderij naar den man dien het afbeeldde moeten wenden. Doordat het dit niet deed, toonde het, dat het zijn schilderij aan den wand niet eenmaal verstond en er het geestelijk beeld van den Middelaar niet in gelezen had. Vandaar dat dit schilderij ten slotte met geweld van den wand gerukt en vernietigd moest. Het voorhangsel des tempels scheurde. De tempel is in vuur verbrand. En de priesterlijke tabberd van Cajaphas is spoorloos verdwenen.

———

Welke was nu de taak die op den Christus als *priester* rustte? Over dit punt is door alle eeuwen heen veel getwist en zelfs nog op de Synode van Dordt en daarna bestond hierover verschil van gevoelen o.a. tusschen Maccovius en Wallaeus, de destijds zoo kundige hoogleeraren te Franeker en te Leiden.

Dit geschil ontspon zich naar aanleiding van de woorden, die thans in art. 22 van onze Confessie aldus luiden: „Maar Jezus Christus, ons toerekenende alle zijne verdiensten, en zoo vele heilige werken, die hij voor ons en in onze plaats gedaan heeft, is onze rechtvaardigheid."

Men was het er namelijk geheel over eens, dat Christus gestorven was voor onze zonde en nu leefde om voor ons te bidden. De lijdelijke voldoening en voortredinge bij den Vader stond vast. Daar wierd niet aan getornd. Maar wel kon men het niet recht eens worden over de vraag, of de Christus ook de wet voor ons volbracht had, en of derhalve *ook zijn heilig leven* plaatsbekleedend voor ons was geweest.

Zeer terecht triomfeerde in onze Confessie het gevoelen dergenen, die dit beaamden, en sinds is dit dan ook belijdenis van onze kerken gebleven. De kerk belijdt én de lijdelijke én de dadelijke gehoorzaamheid van den Christus. Maar toch, hoewel men het beleed, er bleef nog altoos een sluier over liggen, en met name uit de prediking des Woords, en dientengevolge uit het geloofsbewustzijn der kerken, was dit stuk der belijdenis schier geheel weggevloten, tot Kohlbrügge met name *dit* gewichtig stuk weer aan de conscientie aanbeval.

———

De nevel die over dit stuk zweven bleef verklaart zich daaruit, dat men de rechte verhouding en beteekenis van het priesterschap van Melchizedek en Aäron niet inzag. Omdat men van Aärons priesterschap in de Schrift des O. V. zoo veel en van dat van Melchizedek zoo weinig las, is men ongemerkt het priesterschap gaan opvatten, alsof het in hoofdzaak op de verzoening van zonde doelde, en zag ganschelijk voorbij, hoe het priesterschap, geheel afgescheiden van de zonde, reeds in het paradijs bestond, als ingeplant in 's menschen natuur. Wat geheel bijkomstig was, is men zoodoende voor het wezen der zaak gaan aanzien, en hierdoor wierd de rechte blik op het priesterschap van den Christus geheel onmogelijk.

Uiteraard had nauwkeuriger bestudeering van de Heilige Schrift voor deze dwaling kunnen behoeden, maar natuurlijk was anders deze dwaling in ons zondaren wel.

Als een ziel eindelijk, eindelijk dan toch door de ontzaglijkheid van Gods heiligheid wordt aangegrepen, is de zonde haar zóo het schriklijke monster, waardoor ze zich benauwd gevoelt, dat het onnatuurlijk zou zijn, zoo ze bij den Middelaar niet bijna uitsluitend *het rantsoen* ging zoeken. Om een rantsoen voor haar zonde is het zulk een ziel dan te doen. Als ze van haar doemschuld maar gevrijd kan worden, is ze er. Een Goël, een Verlosser, een Borg zoekt ze voor haar behoudenis.

Op die manier treedt derhalve de Verlossing van zonde geheel eenzijdig op den voorgrond en vat de onjuiste gedachte post, dat, zoo de ziel maar van zonde verlost kan worden, zij het overige en het verdere wel zelve zal doen.

Toch is deze dwaling der eenzijdigheid in hooge mate bedenkelijk. Immers op die wijs wordt uw religie niets dan een soort heilsinstituut om zondaren te redden, en staat uw zaligheid en niet de eere van Gods naam op den voorgrond. Zoodra toch, in zuiver Gereformeerden zin, de religie weer wordt: »Gode zijn eere geven", is alle verzoening nog niets dan het wegnemen van wat door de zonde tusschenin kwam, en komt daarna eerst heel de breede en alomvattende vraag, hoe Gode de eere van zijn schepsel toekomt.

———

Vandaar dat we zoo uitvoerig over het paradijs, over Melchizedek en over Aäron spraken, overmits zóo alleen de weg gebaand is tot een klaar inzicht, waardoor deze noodlottige dwaling bij den wortel wordt afgesneden.

Is toch het priesterschap gegrondvest in 's menschen schepping en bestemming in het paradijs, nog eer er van zonde sprake viel; en bestond het oorspronkelijk eeniglijk in de volkomene toewijding van heel onzen persoon en heel ons aanzijn en al onze genegenheden aan de eere Gods, dan voelt ge terstond, hoe met de offerande van het Lam van God voor onze zonde, de taak van den priester die voor ons intreedt, nog volstrekt niet is afgeloopen.

Neen, zijn taak is een dubbele.

Ons priesterschap eischt vooreerst, dat we Gode onszelven geheel ten offer wijden, en voorts, dat we, nu we zondaars wierden, bovendien deze gruwelijke schuld onzer zonde boeten door den eeuwigen dood.

Door niets minder kan aan de eere Gods voldaan worden.

Zijn recht is 1°. dat we Hem met heel ons aanzijn toegewijd zullen wezen; en 2°. dat voor alle schuld straf gedragen worde. Al is dus de straf, die ons den vrede aanbrengt, op den Middelaar gekomen, daarmeê is het priesterschap nog volstrekt niet gekweten, maar blijft nog dat andere open, dat eigenlijk het oorspronkelijke was, t. w. dat wij Gode nu ook de toewijding van heel ons aanzijn wijden, niet slechts van nu af, maar ook voor het verleden.

Niet enkel, om het kortheidshalve alzoo uit te drukken, niet enkel de *schending* der wet moet *geboet*, maar ook de eisch van *den inhoud* der wet moet *volbracht* worden. Wie voor achterstalligheid in betaling beboet wordt, is met die boete volstrekt niet van de betaling zelve af.

Dienovereenkomstig belijdt dan ook onze Catechismus in vraag 60: „als hadde ik zelf al de gehoorzaamheid volbracht, die Christus voor mij volbracht heeft", en staat ons te belijden, dat onze Middelaar volstrekt niet alleen *het rantsoen voor ons betaald*, maar ook wel terdege *de wet voor ons volbracht heeft*. En niet genoeg kan het valsche denkbeeld bestreden, alsof de Christus alleen voor onze zonde gestorven ware, opdat wij dan nu de wet *zelven* volbrengen zouden. Deze valsche voorstelling toch, die onder alle Arminiaansche schakeeringen der Christenheid, en ook nu weer onder de Ethischen, schering en inslag is, ziet voorbij: 1°. dat we nooit voor het verleden volbrengen kunnen wat toen ongedaan bleef; 2°. dat ons wandelen in de wet na onze bekeering genade van God is („Ik zal maken, dat gij in mijn wegen wandelt", „de goede werken die God voorbereid heeft, opdat wij daarin wandelen zouden"); en 3°. dat zulk een voorstelling een weeroprichting van het *Werk*verbond in het Verbond der *Genade* is.

———

Toch valt licht in te zien, waarin hier de feil school; men vatte namelijk *het plaatsbekleedende* van den Middelaar te uitwendig op, en kwam daardoor tot de zoo door en door verkeerde voorstelling, alsof de Middelaar een individu *naast* andere menschelijke individuën was; iets waar natuurlijk terstond uit volgde, dat zulk een menschelijk individu de wet voor zich zelf had te volbrengen, en het dus voor ons niet kon. Een redeneering die op dat valsche standpunt volkomen juist en onweersprekelijk is.

Van meet af heeft daarom onze Gereformeerde kerk er zoo dringend tegen gewaarschuwd, dat men toch in Christus geen mensch naast andere menschen zou zien, en nooit zou zeggen, dat de Zoon van God een menschelijken *persoon*, maar alleen dat hij onze menschelijke *natuur* heeft aangenomen.

De Middelaar is en blijft onveranderlijk de Zoon van God, en overal waar hij optreedt, treedt niet een menschelijke persoon op, die tevens ook Zoon van God is, maar treedt op de Zoon van God in onze menschelijke natuur, naar ziel en lichaam beide.

Ware het een menschelijk persoon geweest, dien de Zoon aannam, dan hadden de Neo-Kohlbrüggianen gelijk, dat hem ook onze schuld uit Adam wel moest zijn toegerekend; en hadden de Irenischen gelijk, dat hij voor zich zelf de wet volbracht heeft; en hadden de Modernen gelijk, dat het strijdt met alle recht, om een onschuldig persoon voor een schuldig persoon te laten sterven.

Heel deze voorstelling is dan monstrueus.

Neen, de eenige en natuurlijke Zoon van God nam onze menschelijke natuur aan; niet gelijk die natuur aan één individu, maar gelijk ze aan heel ons menschelijk geslacht behoort; en uit dien hoofde nu kon hij nooit anders dan in alles plaatsbekleedend voor ons staan. Want al wat hij deed, deed onze menschelijke natuur in en door hem, en kon hij dus ook voor zich zelf de wet niet volbrengen, maar wierd ze in en door hem volbracht voor onze menschelijke natuur.

Verderop in den Catechismus komt dit breeder ter sprake, genoeg zoo hier maar reeds verstaan is, hoe een valsche leer aangaande den Christus hier alles verdorven heeft, en hoe terugkeer tot de zuivere, alleen waarachtiglijk vertroostende belijdenis eerst dan mogelijk is, als de grondwaling die in den Middelaar een menschelijken persoon naast de andere menschelijke personen ziet, met tak en wortel is uitgeroeid.

De plaatsbekleeding is bij den Middelaar niet een inbreuk op het recht, en ook niet een eigenwillige aanbieding van den eenen mensch voor den ander, maar uitvloeisel van Gods wil. Hij heeft hem verordineerd. Hij heeft hem krank gemaakt. Onzer aller ongerechtigheid heeft Hij op hem doen aanloopen. En om dit mogelijk te maken wrocht Hij het wonder der vleeschwording, hierin bestaande dat de Zoon in onze menschelijke natuur inging, die zuiverlijk aannam en voor ons droeg.

———

En eindelijk, omdat in den Middelaar onze menschelijke natuur voldeed en volbracht, spreekt het dan ook vanzelf, dat *met deze éene offerande* allen volmaakt zijn. Noch vóor nooh na hem kan hier ooit iets aan toegevoegd. Alles vloeit uit dat éene priesterschap en Gods kinderen als priesters en priesteressen doen niet iets bij hetgeen de eenige Hoogepriester deed, maar zijn priesters en priesteressen in, onder en door hem.

Dit eenige, dit uitsluitende, dit onvergankelijke en algenoegzame karakter van zijn priesterschap spreekt zich in *zijn voorbidding* uit; een stuk, dat onafscheidelijk er bij hoort. Had hij toch na zijn hemelvaart onze menschelijke natuur weer afgelegd, dan zou op eenmaal weder al de vrucht van zijn vleeschwording voor ons teloor zijn gegaan. Zoo blijft hij dan en leeft in ons menschelijk vleesch bij God, om bestand en duurzaamheid te geven aan wat hij voor ons deed. Niet wij geven er door het Avondmaal bestand en duurzaamheid aan, gelijk Rome het in haar bediening van de Mis wil, maar hij leeft om dat zelf te doen.

En dit is het, dat hij niet maar nu en dan voor ons bidt, maar om voor ons te bidden éenmaal met zijn eigen bloed is ingegaan in het voorhangsel, en nu *leeft*, d. w. z. *leeft* en *leven blijft* in die menschelijke natuur die hij aannam. Want natuurlijk als God leeft hij vanzelf eeuwiglijk. Dat hoefde er niet bij gezegd.

KUYPER.

In een eerbaar gewaad.

> Desgelijks ook, dat de vrouwen, in een eerbaar gewaad, met schaamte en matigheid zich zelven versieren, niet in vlechtingen *des haars*, of goud, of paarlen, of kostelijke kleeding.
>
> 1 Timotheus 2:7.

Zie toe, dat ge niet in zondige overgeestelijkheid scheidt wat God saamvoegde en uiteenrukt wat Hij verbond.

Het gevaar om in die zonde te vallen is zoo groot.

Als ge merkt, en uit de ervaring uwer onbekeerde jaren weet, hoe een schepsel buiten God er bijna altoos toe vervalt, om te doen alsof hij geen *ziel* had en alleen *lichaam* was; en dan voor dat lichaam slooft en slaaft; om dat lichaam maar te laten eten, en dat lichaam te laten drinken, en dat lichaam in pronk en kleedij en allerlei wellust te laten genieten; o, dan is het zoo natuurlijk, dat een mensch, na bekeerd te zijn, nu overslaat in het andere uiterste, en denkt: »Als ik maar voor *mijn ziel* zorg"; en onder dien indruk zijn *lichaam* en wat *des lichaams* is, verwaarloost.

Dan sluipt er ongemerkt een soort minachting voor dat ongeestelijke lichaam in de ziel. Men draagt het als iets overtolligs met zich om. Eens is het toch voor het graf en

Tegen de vervalsching der Gereformeerde Belijdenis.

DOOR

Dr. ADOLPH ZAHN.

De beweegredenen nu kan men onderscheiden in actueele en potentieele, d. z. zulke, die de wilshandeling werkelijk te voorschijn brengen, en zulke, die ze slechts vergezellen of haar voorafgaan. Eenvoudige wilshandelingen, die door een beweegreden onmiddellijk tevoorschijn geroepen worden, noemen wij daden, uit aandrift geboren; samengestelde wilsdaden kunnen wij willekeurige handelingen noemen.

Het inwendige leven van den enkelen persoon hangt voorts met zijn familie, deze weer met het geslacht, en dit weer met het volk samen. De uitzet, dien de mensch uit deze bronnen meêkrijgt, bepaalt hem zoo sterk, dat hetgeen hij zelf aan zulke natuurlijke gaven toevoegt, in geen verhouding staat tot wat hem aangeboren is. De mensch is in beginsel wat hij later vertoont, en gelijkt dus op de knop, die den bloesem in zich draagt; en wat hijzelf tot zijne veredeling kan toebrengen, is dikwijls niet meer dan een voorzichtig bewaren van wat hij ontvangen heeft. De natuurlijke aard, de gave en het karakter kunnen zich wel ontwikkelen, maar uit de blauwe oogen van Frederik den Groote straalt reeds in zijne jeugd hetzelfde vuur, dat gedurende zijne dagen daarin flikkerde. Keizer Wilhelm zeide in 1815: »Ik wil een oprechte en hartelijke welwillendheid zelfs jegens den geringste mijner onderdanen bij mij omdragen." Dit karakter is hem tot 1887 bijgebleven. Met een vastheid, die verwondering wekt, gaat de mensch den weg zijns karakters. Karakters kunnen gematigd, beperkt, onder de tucht gebracht worden, maar veranderd worden kunnen zij niet. Het karakter is hetzelfde zoowel in daden van eigen aandrift als van willekeur, of iemand berouw heeft van zijne daden, ze verbeteren of terugnemen wil, op het beslissende oogenblik handelt de mensch evenals vroeger en begaat dezelfde dwaasheid. Denkt men aan deze beide feiten: de wil is verbonden aan zijn geheele innerlijk bestaan, het karakter is onveranderlijk — waar is dan plaats voor de leer van den vrijen wil? Wat is die vrije wil? Niets dan een abstractie. Had de wil de macht om zichzelf te bepalen tegenover het zieleleven, tegenover het karakter, hij zou een Deus ex machina zijn. In een heiligdom wonende, zou hij plotseling tevoorschijn komen en zijne bevelen uitdeelen. Hij zou de almachtige, maar geheel onbekende meester in het rijk der ziel zijn. Maar als zoodanig toch weer geheel zonder beteekenis zijn, want daar hij niets anders kan doen dan den evenaar der weegschaal rechts of links bewegen (daar hij, van het geheele drijfrad van het zieleleven losgemaakt, onverschillig is) mag hij wel een redder uit den nood bij theologische en philosophische moeielijkheden genoemd worden, maar toch blijft hij iets onbekends.

Met andere woorden, hij is een nietszeggende fictie. Daar is geen vrije wil als afzonderlijke werkzaamheid voor de ziel. De wil is altijd bepaald, en slechts in zijne beperking heeft hij beteekenis. Vrij handelt de mensch, wanneer hij zelfbewust binnen de perken zijner persoonlijkheid handelt, wanneer wat hij doet, hij dat doet zonder daartoe door zijn uitwendigen, van hem gevoelden dwang gedreven te worden.

Zulk eene vrijheid is een door de bovengenoemde voorzaten geordende en tevoorschijn gebrachte. De vrijheid is de zelfuiting van den mensch. Zij wordt veroorzaakt zoowel in de mechanische werkzaamheid der hersenen als in de physische motieven. Hoe beide zich vereenigen weten wij niet.

Zeker handelt ieder mensch met eene noodzakelijkheid, die veel grooter is, dan hij vermoedt, maar hij handelt naar zijn gevoel, doch dan alleen met zekeren dwang, wanneer oordeel en wil elkander bestrijden. Waar deze strijd niet bestaat, meent de mensch niet-gebonden te zijn, ofschoon hij altijd zijn *eigen* weg gaat. De ouderen noemden den mensch vrij, wanneer hij zich ongehinderd binnen de perken zijner standsrechten kon bewegen. Als de vrije was hij de beperkte, maar ook de beveiligde en beschermde. Later is vrij een woord geworden, [illegible] uit ieder maakte wat hij wilde. De godgeleerden vonden een liberium arbitrium indifferentiae uit en beproefden daarmede alle bezwaren op te lossen. Dit speelt, zooals bekend is, in de nieuwere godgeleerdheid een groote rol. Het is echter een waan. Deze onbeperkte wil, die zich beperken moet, dit niets, dat zooveel kan, dit raadsel, waaruit een almachtig heer, een god tevoorschijn treedt, bestaat slechts in de dogmatiek!

Ook de Synergisten hebben dit liberium arbitrium behouden. Ja, zonder dit valt hun gansche theorie ineen.

De genade licht het verstand, wekt den wil op; nu moet echter deze (wil) zelf beslissen. Uit zichzelf moet hij de keuze doen. Hij moet ja, of neen zeggen. En dit moet hij vrijmachtig doen. Zijn werk moet hij zijn. De gedachteloozen letten er in het geheel niet op, dat de wil *goed* moet zijn, wanneer hij uit zichzelf voor het goede beslissen moet, hetwelk hij bezitten moet, om te kunnen geven. Maar is hij indifferentieel (niet goed en niet kwaad), dan is zijne beslissing zonder waarde. Een noch goed noch kwaad doen, valt niet onder het bereik der zedelijke beoordeeling. En dan zal hij toch over de aanneming der genade moeten beslissen, ja zich een eeuwig leven kunnen toeeigenen! Hoe dwaas!

DE GAAY FORTMAN.